

Makt, myter, materialitet

En flerspråkig reflektion över kunskapsproduktionens villkor i tider av politisk turbulens

Power, Myths, Materiality

A Multilingual Reflection over the Conditions for Knowledge Production in Times of Political Turbulence

UNDER ÅREN 2016 till 2018 skapas tvärvetenskapliga mötesplatser på Uppsala universitet av noden "Vetenskap, validering, partiella perspektiv: Kunskapsproduktion bortom normerna". Våren 2017 arrangerade noden en resa till Kalifornien för masterstudenter, doktorander, lärare och forskare. Syftet var att i möte med akademiker, aktivister och konstnärer diskutera akademisk kunskapsproduktion i relation till det politiska läget, där idéer om "postsanning" och "alternativa fakta" har blivit aktuella. Vi besökte Scandinavian Studies och Gender and Women's Studies på UC Berkeley, och Science and Justice Research Center på UC Santa Cruz. Denna essä, skriven i resans kölvatten, utgör en kollektiv, rhizomatisk reflektion över förhållandet mellan berättelser, kulturella identiteter och "sanningar"; privilegier och politik; språk och verklighet; konst och vetenskap; det gränsöverskridande mötets potential och tillkortakommanden.

DURING 2016 TO 2018 the research node "Science, validation, partial perspectives: Knowledge production beyond the norms," create spaces for transdisciplinary meetings at Uppsala university. In spring of 2017, the node arranged a journey to California in the USA, for MA candidates, PhD candidates, lecturers, and researchers. The aim was to meet with academics, activists,

and artists to discuss the conditions for knowledge production in relation to the current political situation, in which ideas of “post truth” and “alternative facts” have surfaced. We visited the Scandinavian Studies and the Gender and Women’s Studies departments at UC Berkeley, and the Science and Justice Research Center at UC Santa Cruz. This multilingual essay, written in the months following the trip, is a collective, rhizomatic reflection over the relationship between narratives, cultural identities and truths; privilege and politics; language and reality; art and science; potential and risk in boundary-crossing encounters.

ANN-SOFIE: “What is the purpose of your trip, ma’am?”

The woman behind the counter looks at me with politely questioning eyes.

“Ehm, well... eee...”

The woman is patiently waiting. I try to collect myself.

“Eh, we come from a Swedish university...”

She gives an encouraging nod.

“And we are here to visit Berkeley and Santa Cruz universities to... give some seminars...”

Then I can say no more. The sweat is pouring, it’s two o’clock in the morning according to Swedish time and there seems to be no oxygen left in the arrival hall at Oakland International Airport outside San Francisco. But the woman behind the counter appears to be content with my answer. She provides my passport with the stamps that I need, hands it back to me and then ushers me on into the luggage pick-up zone.

Afterwards, I will think that my inability to formulate my thoughts on this occasion is significant. Why have I gone to the USA in these turbulent times, April 2017, and brought with me an entire group of faculty, MA and PhD candidates from Uppsala university?

*

REBECKA: Det figurerar ibland en utopisk idé om hur det perfekta akademiska samarbetet borde se ut när akademiker möts över gränserna i tvärvetenskapliga projekt. Det är ett hopp om att i ny dager kunna vidareutveckla tankar och idéer tillsammans. Utopins inneboende belöning är att i någon form nå ett eventuellt *eureka*, för akademikern själv eller för hela gruppen. Samtidigt finns det en cynisk realism hos akademiker med mer erfarenhet av den här typen av projekt och utbyten: akademiska möten har snarare någonting att göra med det vetenskapliga egot och etablerandet av kapital. Det är i sällskap med båda dessa röster i huvudet som jag nyfiket reser till Kalifornien. Vad är det för resa vi ska göra, vilka resultat kommer vi att nå?

*

HENRIETTA: Jag funderade visserligen en extra gång på huruvida det är moraliskt försvarbart att åka till USA just nu, men bestämde mig ändå för att sätta mig på planet. Det är inte bara jag som menar att isolering är fel väg att gå och att akademiskt utbyte är av yttersta vikt för att stötta amerikanska kollegor. Eller, det är argument som jag skulle kunna åberopa – egentligen valde jag att åka av mer egoistiska skäl. För övrigt så var det ingen som ifrågasatte mitt ansvar när jag en tid efteråt reste till Bosnien-Hercegovina i akademiskt syfte, trots att exempelvis presidenten i Republika Srpska, Milorad Dodik, förhåller sig till ”sanning” på samma sätt som Donald Trump genom att förneka folkmordet i Srebrenica.

*

NICOLE: Et spørgsmål, som jeg tror, var i manges tanker, da vi tog afsted fra Uppsala, var – hvad har vi egentlig at fortælle?

*

ANN-SOFIE: A possible answer to why we chose to travel to the USA emerges as I later in the week walk on the wonderful campus of Santa Cruz, University of California, together with ecologist and trans/queer scholar Cleo Woelfle-Erskine, at that time still a postdoctoral fellow in the Feminist Studies Department. He has invited us to give a seminar in a series that has been on-going at the Science and Justice Research Center for a few months, connected to Karen Barad's research cluster "Telling the Truth." It is when Cleo tells me about the background to these meetings and the cluster that something within me vibrates.

"I guess we started getting together because we needed to process the fact that Trump was elected president," Cleo reflects and looks out over the luscious green fields, so similar to Sweden's Dalecarlian region in the midst of summer that it is almost ridiculous. Eight months pregnant, he is forced to stop to breathe for a moment before he continues: "You know, just meet and talk. What do we need to do? What *can* we do? And what will happen now?"

Today we know the answer to some of these questions. We know that Trump is trying to prohibit people from Iran, Iraq, Libya, Somalia, Sudan, Syria, and Yemen from crossing the American border; we know that he pulled the USA out of the Paris climate agreement; we know that he was hesitant to denounce the part played by white supremacists in the demonstration organized in Charlottesville in August 2017; we know that the rights and safety for women, queers, and people of color are severely challenged.

*

CHRISTIAN: The Castro. San Francisco's legendary queer district, though there are other queer-identified landscapes in this city. I led my visiting colleagues to this crossroad – 18th and Castro, near Harvey Milk's old camera shop and across the street from the plaza named after him where he once rallied protesters into the streets with a bullhorn.

The very spot where I stand today for an emergency rally to protest Trump's early morning tweets banning transgender people from openly

serving in the US military. Where once again organizers use a bullhorn to lead the crowd into chants of “When trans rights are under attack, what do we do? Stand up, fight back! When LGBT rights are under attack, what do we do? Stand up, fight back!”

*

LINDA: When Ann-Sofie first contacted me about the possibility of an exchange on the broad topic of “Knowledge production beyond the norms,” I was not certain what might be studied under that rubric. Or rather, what might *not* be studied, since “the norms” have been under constant challenge, and, at least in some parts of our societies, are in a state of bewildering flux. To cite one significant example from the USA, having access to marriage is now the norm for same-sex couples. Or, at least, same-sex marriage is sanctioned by law (does “the law” produce norms?). Only a very short time ago, this would have been hard to imagine. Now new challenges to traditional gender norms have been raised, and despite significant resistance, there are signs that transgender and non-binary people have gained traction. In some odd places, for instance, restrooms have been springing up that are designated explicitly as unrestricted by gender (I saw one such restroom at the airport in San Diego, a part of California that is generally considered unusually conservative). But at the same time, there is a mighty battle underway to reinstate a “norm” as defined by fundamentalist Christian values; with the election of Donald Trump as US president, the forces that opposed same-sex marriage, adoption by same-sex couples, transgender people’s rights, the status of transgender people in the military, and women’s right to abortion are on the ascendant.

*

CHRISTIAN: I’m thinking about truth and how under the Trump regime we now have so-called “alternative facts” and headlines in the *New York Times* such as “Many Politicians Lie. But Trump Has Elevated the

Art of Fabrication” (Stolberg 2017). Trump’s tweets banning transgender people from serving openly articulate not just distortions of truths or falsehoods, but a demand that people deny a truth. To no longer embody a truth.

*

HANNAH ARENDT (1973, 388): “Factuality itself depends for its continued existence upon the existence of the nontotalitarian world.”

*

CHRISTIAN: During the colloquium at Berkeley, I briefly discussed my interest in the way discourse, particularly neoliberal discourse, is used to disguise, soothe and protect anxieties and privileges, particularly anxieties of loss of racial and gender privileges. After all, it was “the medical costs” of permitting open service that Trump claimed could no longer be tolerated. Then more neoliberalism as op-ed pieces found contradictory evidence as to costs. Left and right using neoliberal discourse to produce knowledge. Discourse that shields resentment over attacks on institutionalized privilege. Discourse and knowledge production are connected to power hierarchies and oppressive institutions. We can interrupt the reproduction of these structures, but they morph. They become “alternative.” They become about costs instead of lives.

*

JENNIE: Det känns lätt ironiskt att vi är ett gäng akademiker som besöker andra akademiker för att diskutera postsanning och faktaresistens. Men även i vetenskapens högborgar som Berkeley och Santa Cruz är det nu Trumps politik som dikterar livsvillkoren.

Sign outside Pacific LGBTQ Center's "safe space" in Berkeley. Photo: Camilla Wallin Bergström

JULES: Det av Trump favoriserade sättet att skapa en personlig verklighet genom "alternativa fakta" är dock långt ifrån endast ett amerikanskt fenomen. Detta visades bland annat i den svenska debatten kring SOM-undersökningens resultat avseende svenskarnas bristande tillit för medias rapportering om invandring (exempelvis Lars Truedson i *DN Debatt* 29 maj 2017 och Ann-Marie Åshedens replik). Enligt Truedson svarade hela 54 % att de "instämmer helt eller delvis i påståendet att svenska medier inte säger sanningen om samhällsproblem förknippade med invandring". I samband med "flyktingfrågan" verkar en del svenskar uppfatta att deras personliga rädslor inte representeras tillräckligt i media.

Frågan är inte opolitisk. Det är visserligen en tendens i all medial rapportering att fokusera på negativa händelser såsom våldshändelser, regeringskriser, naturkatastrofer. Men när så många av de som intervjuades i samband med undersökningen uttrycker att de har "lite" eller "mycket lite" förtroende för mediernas bild av läget är det inte beskrivningen av flyktingarnas problem som efterfrågas, utan de problem som enskilda individer *förorsakar*, vilka förväntas stå för den fiktiva helheten av invandrare. Enligt den rapport som lades fram av Delegationen för migrationsstudier (Delmi 2017) om svenska dagstidningars framställning av invandring under åren 2010–2015 är det just negativa händelser som dominerar medierapporteringen. Nätsidor som *avpixlat.se*, i sig ett medium som bygger på "alternativa fakta" som koncept, men även sociala

medier erbjuder vem som helst möjligheten att plocka ihop sin egen subjektiva bild av ”verkligheten”, fri från faktagranskning, källförteckning och andra metoder som förväntas av de officiella medierna, lika mycket som konsekvensneutralitet. Men hur neutralt kan ett medielandskap vara, om det till stor del är byggt på röster av välutbildade, svenskfödda icke-flyktingar som berättar om ”flyktingfrågan”? Är inte hela konceptet redan predestinerat till att producera endast ett alternativ av flera? Och om det nu är så många som känner att verkligheten inte representeras ”rätt”, kan vi då ens utgå ifrån att det finns *en* alternativ sanning?

*

ANN-SOFIE: While it is relevant to compare Sweden and the USA, the discussion can be taken to yet another level if we take into account the role “Sweden” has come to play in American political debate. On February 18, 2017, Donald Trump referred to “what happened last night in Sweden,” in order to strengthen his arguments regarding immigration to the USA. But nothing in particular had happened in Sweden that day (which was a Friday), and when Trump was pressured to clarify himself he eventually referred to non-verified, vaguely formulated events regarding sexual violence that appeared to have been taken from Breitbart (Tittley 2017). How can an American president use events in another country as an example without having checked his sources first? Doesn’t he understand that the error will be revealed? Perhaps he does, but decides that it is worth it. Because Trump has understood something that those of us who are still stuck in the scientific discourses of the 20th century have not, namely that *it does not really matter if something happened in Sweden last Friday or not*. “Sweden” is not only a country with a history, a population, and a government but also a trope, which executes a rhetorical function in a mythological narrative about the development and values of the north-west being under threat from regressive forces from the south-east.

However, Trump is not the only one who understands this.

In September 2015, the Northern Ireland politician Henry Riley re-

ferred to “Malmö in Switzerland” in order to make visible the dangers of migration (Tittley 2017), thus employing the trope “Malmö” in a similar way as Trump did with “Sweden.” This strategy relies on a strong trust in the immediate performativity of the spoken word – regardless of whether the events that are referred to has taken place or not, regardless of whether Malmö is located in Sweden or Switzerland (it is a city in Sweden).

*

JULES: *Die Kölner Silvesternacht* har blivit ett stående uttryck i skräm-selpropagandan från höger. Köln har blivit en metafor i den nordeuropeiska diskursen kring misslyckad invandringspolitik och flyktingmottagande, likt Malmö som en random stad ”någonstans i Sverige/Schweiz/Välfärdseuropa”.

*

ANN-SOFIE: When eventually something actually did happen in Sweden, which Trump could have been referring to, the attack in Stockholm on April 7 that killed five people and a dog and injured a large number of persons, a kind of vertigo sets in before the dissolution of chronological time, of cause and effect, of “here” and “there” that takes place before our very eyes.

This is quantum physics played out in political debate.

*

HENRIETTA: Vad är kvantfysik i politisk debatt? För att en sådan metafor ska vara fruktbar krävs det att vi beskriver den materiella verkligheten. Frågan vi då bör ställa oss är om ”Malmö” ens refererar till någon realitet. Kanske är ”Malmö” endast en metafor i ett rasistiskt mikrokosmos som därmed skiljer sig från den faktiska staden. Hur vi än förstår orsaker till gängkriminalitet, fattigdom och utanförskap i Malmö så är det ett materiellt faktum som syns i staden. Med det me-

nar jag att metaforen ”Malmö” till stora delar är irrelevant för stadens invånare – tills den påverkar deras egna liv. Jag skulle därför vilja påstå att det intressanta med metaforen (ur ett politiskt perspektiv) är hur den påverkar faktiska handlingar.

*

NICOLE: Da vi krydsede grænsen, fandt vi snart ud af at vores fælles fortælling allerede var begyndt. Vi kom alle med hvert vores perspektiv, fra forskellige discipliner, men pludselig blev vi en gruppe som sammen repræsenterede ”Sverige”.

*

BENEDICT ANDERSON (1983, 16): “[R]egardless of the actual inequality and exploitation that may prevail in each, the nation is always conceived as a deep, horizontal comradeship. Ultimately it is this fraternity that makes it possible, over the past two centuries, for so many millions of people, not so much to kill, as willingly to die for such limited imaginings.”

*

CAMILLA: Once in California, some of us felt that we had become reluctant representatives of some perceived Swedishness in the eyes of every talkative Uber driver, bored shop assistant, and club-hosting drag queen that we met. But after a long day of seminars with Berkeley’s Scandinavian Department, whose researchers and students kept name-dropping Nordic authors both past and present who I had never heard of in my life (despite studying for a master’s degree in Swedish literature), it became clear to me what an ill-fitted representative I am of my country’s culture. The tropes of “Sweden” and “Swedishness” are construed out of opposing ideas, opinions, and cultural expressions; too vast for one person (or one city) to emblemize them.

*

KAREN BARAD (2014, 181–2): “There is no ‘I’ that exists outside of the diffraction pattern, observing it, telling its story. In an important sense, this story in its ongoing (re)patterning is (re)(con)figuring me. ‘I’ am neither outside nor inside; ‘I’ am of the diffraction pattern. Or rather, this ‘I’ that is not ‘me’ alone or never was, that is always already multiply dispersed and diffracted throughout spacetime (mattering).”

*

HENRIETTA: Kan vi då säga att det är samma partiklar som dyker upp på olika platser vid olika tidpunkter? Jag vill påstå att det snarare är metaforerna, det icke-materiella, som betar sig på det viset. Metaforen ska fungera som ett redskap för att enklare förstå den materiella verkligheten. Om metaforen i stället skapar en bild av en verklighet som inte är förankrad i det materiella har vi ett stort politiskt problem. När populistiska politiker använder sig av metaforer på ett sådant sätt kan vi andra endast bemöta det med att ännu starkare försvara den vetenskapliga beskrivningen av den materiella verkligheten. Därför måste vi vara försiktiga med vilka metaforer vi väljer för att beskriva våra empiriska fall.

*

ROSI BRAIDOTTI (2002, 3): “Being nomadic, homeless, an exile, a refugee, a Bosnian rape-in-war victim, an itinerant migrant, an illegal immigrant, is no metaphor.”

*

CECILIA: Representationens otillräcklighet och problematik är alltid en central fråga, men jag är rädd för att föreställningen om ett återvändande till ”den materiella verkligheten” upprepar samma misstag. För vilket subjekts verklighet åsyftas? Och hur kan vi ens skilja det ma-

teriella från det immateriella? Språk arbetar med representation och verkligheten är alltid medierad. Om det är något det sena 1900-talets filosofi (Foucault, Derrida, Butler med flera) har kritiserat är det logocentrismens idé om en objektiv, autonom realitet – en prediskursiv materialitet som språket sedan betecknar. Snarare är det materialisering och meningsproduktion på samma gång, där det symboliska och materiella är interagerande.

Jag tänker: Är inte det viktiga att lokalisera, undersöka och kritisera det ramverk som frågorna formuleras inom?

De stilgrepp som vi tänkt kring och riktar kritik mot i den här texten – metaforen, myten, tropen, figurationen, förskjutningen av betydelse – är också litterära medel som jag vill försvara som verktyg då de kan (an)vändas mot en rådande ordning. De är inte negativa i sig själva, utan har potential att förkroppsliga, materialisera, verka, vara subversiva och så vidare.

Jag tror alltså inte att fixering av betydelse kan vara svaret, och svaret som akademiker kan inte vara att kontra med vår institutionella kunskapsproduktion genom att benämna den som ”verkligheten”. Vi ser det i situationen med Trump i USA och Sverigedemokraterna i Sverige – att avfärda deras ”fakta” och presentera ”riktiga siffror” har ingen verkan. Exempelvis verkade Hillary Clintons ambitiösa faktakoll av Trumps påståenden under valdebatterna i slutändan inte spela någon roll; stödet för fascistiska och rasistiska rörelser fortsätter att växa. Den liberala tilltron till en individualistisk medvetandegöring räcker därför inte – motstånd måste ske med andra strategier för att inte reproducera vad det kritiserar. I stället för att fastna i frågor som bara tillåter svar på diskursens egna villkor, eller att utföra faktakoll: Hur är ramverket konstruerat? Vilka villkor och förhållanden möjliggör frågorna? Vem kapitaliserar på dem?

*

ANN-SOFIE: Who capitalizes on the questions I had to ask the students before the trip to the USA?

“Are you a Swedish citizen?”

“Do you have double citizenships? If so, which countries?”

“Were you born in Sweden?”

*

CECILIA: Min första reaktion var irritation och ledsamhet – en delvis orättvis reaktion eftersom jag förstod att frågorna också var jobbiga att ställa – men efter ett liv av variationer av frågan: ”Var kommer du ifrån, egentligen?”, har mitt instinktiva svar formats till motvilja eller repeterade motreplik. Språk är inte objektiva eller apolitiska, och för vissa av oss innebär frågor om nationalitet, ras och etnicitet att möta våld.

*

ANN-SOFIE: When I ask these questions I am the master’s tool, functioning as such because I have a certain power in this situation myself. Power necessarily corrupts, apparently. I could have refused... but then the trip to the USA might have been cancelled altogether. On my part, the prohibition to cross the American border for people with citizenships in seven specific countries was not a problem, and as it turned out, none of the students would be banned from entering the USA either. That’s how homogenous our little group is, however dedicated to discussions about power and injustices, that we can go practically anywhere in the world without being stopped or hindered.

And once in the USA, I am the only one who gets my own private room in the hotel.

*

GAYATRY CHAKRAVORTY SPIVAK (2012): “So capital is in fact borderless; that’s the problem. On the other hand, capital has to keep borders alive in order for this kind of cross-border trade to happen. So therefore the idea of borderlessness has a performative contradiction within it which has to be kept alive.”

*

NICOLE: Med vores bordeaux farvede pas i hånden passerede vi friktionsfrit den amerikanske grænsekontrol og befandt os på et sted, som føltes underligt bekendt og fjernt på én og samme gang.

*

SARA AHMED (2007, 150): "We can consider how whiteness becomes worldly as an effect of reification. Reification is not then something we do to whiteness, but something whiteness does, or to be more precise, what allows whiteness to be done."

*

CECILIA: Samtidigt är det inte frågan eller orden i sig som nödvändigtvis är fel eller gör ont. Det är rummen, repetitionerna, diskursen, språket. Det är vilka betydelser som fixerats och fixeras, vilken makt och vilka positioner som aktualiseras. Jag funderar ofta på hur motstånd kan formuleras utan att inkorporeras i den diskursiva ordningen, och kanske är det därför jag blev litteraturvetare – för att jag tror på litteraturens glidningar och förskjutningar som möjligheter att se andra världar, andra värden och andra betydelser.

*

MADELEINE: Jag bläddrar i min anteckningsbok från resan, den som jag fantiserade om att fylla med anteckningar om ovärderliga intryck. När jag i efterhand öppnar den blir jag besviken när jag inser att endast två sidor är antecknade, och att dessa är fyllda med lösryckta ord, halvfärdiga meningar och klotter.

Facts are made, not discovered, står det till exempel på en av de två sidorna. Och jag tänker på min "upptäckt" av mitt dåliga antecknande under resan. Är min anteckningsbok en verklighetstrogen dokumenta-

tion av seminarierna på Berkeley respektive Santa Cruz? Det återstår att finna i en tolkning av vad som är "verklighetstroget".

Chewing gum and walking at the same time, står det på ett annat ställe i anteckningsboken. Den här meningen är inte helt främmande eftersom jag minns att det var Karen Barad som sa det, men jag minns inte i vilket sammanhang. (Varför minns jag så dåligt – är det för att jag inte antecknade tillräckligt?) Citatet ger en kanske något sliten bild för förmågan att lyckas göra två triviala saker samtidigt. Men i stunden var det antagligen så inspirerande att jag tyckte att det – av allt som sades på seminariet – var viktigt att anteckna. Eller var det för att det var Barad som sa det?

How do we produce knowledge? Kunskapsproduktion och sanning var onekligen resans akademiska tråd. En tråd som på många sätt infiltrerades av Trump. Fast när jag tänker efter är kanske Trump själva trådstarten på samma sätt som hans uttalanden om vetenskap och fakta initierade de demonstrationer som börjat hållas under namnet March for Science.

*

NICOLE: Vi talar meget om krisen, som truer forskning. Den fik tusindvis af mennesker på gaden til March for Science få dage inden vores besøg. Men "krisen" tillægges mange forskellige betydninger. Ofte refereres der til status quo, til tider personificeres krisen gennem Trump, men i de fleste tilfælde anvendes krisen som et abstrakt og indforstået koncept.

*

HENRIETTA: Redan innan Trump blev vald till president började den journalistiska bevakningen av politik att mer och mer fokusera på det så kallade "spelet" och beskrivningen av olika "kriser". Vad vi skulle kunna kalla för sakpolitik fick i analyserna stå tillbaka till förmån för metaforerna. Den journalistiska bevakningen av det amerikanska valet och Trumps efterföljande presidentskap har cementerat denna tendens.

Pacific Film Archive, UC Berkeley, April 2017. Photo: Camilla Wallin Bergström

NICOLE: Men hvad indbefatter den humanistiske videns krise? Er vi i krise, eller har vi endeligt bevist, hvor uundværlig kritisk forskning faktisk er? Jeg lader dette spørgsmål hænge som endnu et retorisk greb, men mest af alt, fordi jeg ikke har noget svar.

*

CAMILLA: In the humanities, arts and social sciences we formulate statements meant to last longer than clickbait headlines and presidential tweets. Our propositions are meant to be contested and transformed through a multitude of partial perspectives and particular positions; stretching through time and space beyond the point where they're first uttered or scribbled down. For this reason our discourse, while often politically charged, doesn't have to be part of the kind of polarized medial climate which thrives on improvident remarks, instinctive allegations and scientific relativism. We needn't be able to quickly and categorically proclaim the "truth" of things.

*

NICOLE: Men hjælper det overhovedet, når vi trodser klodens ve og vel og sætter os ind i et fly for at rejse over Atlanten for at diskutere ”videnskrisen” indenfor et muligvis nyt, men fortsat *privilegeret* og udelukkende akademisk rum? Samtidig skal jeg ikke benægte styrken i at skabe fælles rum, at mødes for at samle kræfter og udveksle tanker, inden vi igen begiver os ud i mylderet af fortællinger, som både klistrer sig fast, glider og forsvinder i en informationsverden styret af *clickonomics*. Men muligvis er det derfor endnu vigtigere at blive ved med at sætte spørgsmålstegn ved de fortællinger, vi har til rådighed og de fortællinger, vi selv skaber – vel vidende, at vi selv er en del af den krise, vi forsøger at bekæmpe.

*

MICHEL FOUCAULT (1972, 61): “The archaeology of the human sciences has to be established through studying the mechanisms of power which have invested human bodies, acts and forms of behavior.”

*

NICOLE: Selvom det er svært at definere præcis, hvordan fortællingen om krisen skal indrammes, og hvilke dele, der skal tages med ind i billedet, kan vi ikke undgå at mærke de ideologiske konflikter, som kropsliggøres på Berkeleys campus under vores besøg. Allerede et par dage inden blev der varslet sammenstød mellem højre- og venstreorienterede tilhængere og aktivister på Berkeley. Mellem en filmvisning og et frokostmøde sneg vi ad ”sikre ruter” langs afspærringerne på campus, mens vi en gang imellem, når campus WIFI tillod det, smugkiggede på sociale medier for at få et indblik i, hvordan den ”virkelighed”, som befandt sig et par hundrede meter fra os, blev formidlet.

*

JENNIE: I en diskussion med Jenny Reardon, föreståndare för Science and Justice Research Centre i Santa Cruz kommer vi in på vikten av obehagliga möten. Hon berättar att hon har rest runt och intervjuat ”vanligt folk” som stöttar Trump. Kanske det är bland väljarna som det är mest logiskt att börja. Vi kommer ingenstans om vi inte försöker förstå samhällsfenomen som Trump och Sverigedemokraterna, hur obegripliga de än känns. Samtidigt är det viktigt att sådana försök att begripliggöra inte blir en plattform för eller bidrar till att normalisera hatiska uttalanden.

*

CAMILLA: If we choose to see scientific knowledge-making as embodied and academic vision as learned (and unlearned), our critique of fake news and fact resistance must also go through an embodied understanding of these phenomena. If the public and political discourses of the USA and Sweden are seen as “distorted” by “alternative facts” and misstatements, then we must engage ourselves with the situated experiences, material conditions and unequal access to and distrust of traditional scientific dogma which feeds into these distortions.

*

LINDA: To gather around a table, face to face, speak, listen, think, eat, drink, respond. We did not have goals for our conference beyond these, but it strikes me that this simple approach to scholarship is of essential importance just now. At our conference table, a group of bodies – bodies labeled by the systems controlling the territories they inhabit as belonging to a particular nation, belonging to a race, belonging to a gender – this group of bodies gathered to exchange ideas, listen to one another speak, look at one another, share food and drink. Here the material world and the metaphorical one coexist and collide. What is the purpose of such academic gatherings, repeated in similar forms on different continents around the world, if it is not to remind each other

of materiality within the metaphor? Our commitment to the power of language and text might make us susceptible to exchanging metaphor for material, to ignoring material entirely. And so, occasionally, we gather, reminding each other of the material conditions of lives and our study.

*

REBECCA: Resan blev ett exempel på hur akademiker med olika mängd och typ av kapital kan te sig i olika sociala rum. Presentationer, kaffepauser och seminariediskussioner är alla välbekanta sammanhang för mig, men den här gången upplevda i en ny kontext. Det var i dessa situationer som jag återigen fick någonting bekräftat – hur bundna vi är till den vetenskapliga gemenskap vi är fostrade inom och hur, i förlängningen, kapital och positioner i det sociala rummet tar form i relation till denna fostran. Vilken typ av kapital värderas högt och vilket värderas lågt i just dessa rum? Hur kommer min kropp, mitt kapital och min disciplinära bakgrund bemötas i denna kontext?

*

LINN: What attracts me the most is the idea of the journey of body and mind. The dislocation of the body also makes your mind grow. You are a situated being, and your view of the world is dependent on where you are. The corporeality (or might we say corpo/reality?) is always present. As a university teacher I am sad to say that the explorative aspects of learning is often forgotten in favor of the instrumentalist approach. Questions such as: “What do I have to do to reach this course goal?,” “Which course goal corresponds with this text?,” or “What is the use of this discussion, and how does it fit into the final exams?,” are directed at me as a university teacher. The answer “I don’t know” is considered a bad one and my whole ethos as a teacher would crumble to dust in case this would be my reply. I do lament that the answer “I don’t know” is unsatisfactory, but would it not be interesting to turn it into something

good? Like a challenge? Maybe “I don’t know yet but let us find out together what we can come across if we read these texts.” We might learn something beyond the course goals, something actually useful and unexpected.

Travelling is the essence of not being sure. You can make plans and map out expected outcomes, but by actually dislocating your body and mind somewhere else, you are also exposing yourself to things not expected and sensations you could not anticipate. The imagined becomes real as you inhabit a space in another place where you are not at home. The paradox of it all is that this alienation is entangled in your home due to our inevitable corporeality. Journeys are educational, since you are forced to not know, over and over again. Journeys help us turn into explorers in search for knowledge by finding out.

*

CECILIA: Men vilka subjekt tillskrivs transcendens, medan andra fixeras som immobila? Vilka kroppar åtnjuter fri rörlighet medan andra blir stoppade av gränskontrollanter? Idén om ”resan” som bildningsideal är samtidigt paradoxal och ideologisk; den visar hur vissa människors tillgång till rörlighet existerar på grund av andra människors påtvingade orörlighet.

*

BEVERLEY SKEGGS (2004, 49): “Mobility and control over mobility both reflect and reinforce power. Mobility is a resource to which not everyone has an equal relationship.”

*

REBECKA: Resans fokus låg oklanderligt på just utbyten av idéer, nya möten och delade intressen, och just så spelades den ut. Men förhoppningen om att som grupp komma hem med gemensamma utkristal-

liserade slutsatser visade sig vara svårare. Vår utgångspunkt för resan var bred: att genom läsning och diskussion dela med oss av våra tankar kring kunskapsproduktion samt att ta del av de andra deltagarnas tankegångar och perspektiv gällande våra gemensamma knutpunkter. Men för mig resulterade resan i att betona skillnader och likheter i våra discipliners olika fostran snarare än att tillsammans etablera gemensamma slutsatser.

*

LINDA: In order to meet with us, the group from Sweden moved across an ocean and a continent into a different time zone and a different climatic zone, the dry geography punctuated by fog that is often called “Mediterranean” when in fact, it is only metaphorically so. The Ohlone people who lived in the Bay Area before the Spaniards and then Mexicans and then Anglos arrived could not have thought of their climate and vegetation as “Mediterranean”: that term is a product of colonization. It is a way for Europeans and their descendants to connect the Pacific coast back to their places of origin, to see the land we now call “California” as part of a European structure. In fact, there are animals (such as the California quail) and plants (including the great sequoia redwoods and the California live oak) that do not exist in Europe at all, that hardly exist anywhere outside California. Our material world is cognate with the European world (which allows Ann-Sofie to note the resemblance between the “luscious green fields” of Santa Cruz and those of Dalecarlia. That comparison will not hold through all the year’s seasons, however, for summer and autumn will turn the Californian fields brown, while the winter will cover Dalecarlia with snow). We recognize our world as one, even as we note differences. And when we gather as scholars, we recognize our discourse as one, even as we acknowledge our differing conditions and points of origin.

California live oak (*Quercus agrifolia*),
near highway 101. Photo: Wikipedia

California quail (*Callipepla californica*).
Photo: Wikipedia

REBECCA: I en artikel från 1999 skriver David Galison om *trading zones*, utbyteszoner, där akademiker från olika vetenskapliga traditioner kan mötas i gemensamma, lokala projekt. Här kan grupper göra olika typer av byten (av exempelvis en artefakt) utan att de nödvändigtvis delar världsbilder, och ändå nå en form av konsensus i respektive grupp. Galison sätter fingret på någonting; trots att projektet är gemensamt så behöver inte deltagarna uppfatta utbytet eller resultatet på samma sätt för att det ska anses fruktbart. Det är snarare svårt att med olika disciplinära bakgrunder kunna samsas om en specifik slutsats när ingången i projektet, precis som deltagarnas motiv för samarbetet, varit olika.

Idén om ett gemensamt *eureka* är inte nödvändigtvis det främsta att sträva efter i den här typen av möten. För mig innebar utbytet snarare en revidering av mina egna forskningsintressen, men också ett förtydligande i hur akademikers innehav och fördelning av kapital kan se ut i olika sociala rum. Mitt vetenskapliga ego fick helt enkelt chansen att praktisera akademiker i en annan kontext än vid Uppsala universitet, någonting som för min del resulterade i en lite bättre förståelse för detta akademiska.

*

LINDA: The borders between countries and between people have hardened, and surveillance has intensified. “Knowledge production beyond the norms” takes on multiple meanings in this context, in which many of us feel pushed back into boxes and behind borders that we thought we had overcome. Gathering face to face was an expression of our rejection of borders and regulation, even as we carried out our resistance within the limits of academic practice. The knowledge that is produced in such circumstances is both material and imbued with metaphoric power.

*

CHRISTIAN: I am inspired by how much I have left to learn and humbled by the fact that our sharing of knowledge is a political act of defiance. After this engaging and productive sharing of research, interests, and other ideas all orbiting gender, sexuality, power and questions about knowledge and its production, it seemed fitting that we would end the day in a bookstore.

Dog Eared Books, in the Castro.

Bookstores have been locations of defiance. We are on our way to unwind in the Castro, but allow ourselves the pleasurable detour of browsing an eclectic collection. It occupies the very storefront where the Castro’s dedicated queer bookstore, *A Different Light*, once stood years ago. Few of us buy any books, but we needed to be near them, many of the books used. After all these years, they hadn’t unraveled.

*

CAMILLA: When we venture through the Castro’s radiant nightlife or watch a queer ecocritical film together early the following morning, I’m not just present in California as a master student meeting with fellow academics, but also as a queer woman meeting fellow activists, LGBTQ* people and allies. By exploring our bodies’ intricate relationship to how we make science, we can develop strategies for knowledge production

which defies conventional scientific methodology or approaches, and at the same time challenge the hierarchical structures of our own universities (if only for a little while).

*

DONNA HARAWAY (2013, 416): “The alternative to relativism is partial, locatable, critical knowledges sustaining the possibility of webs of connections called solidarity in politics and shared conversations in epistemology.”

*

NICOLE: Dette leder igen tankerne hen mod betydningen af historier, fortællinger og ikke mindst ekkokamre. Et ekkokammer kan ses som et metaforisk billede af et rum hvori ideer og forestillinger forstærkes og bekræftes gennem deres gentagelse, som lyd som kastes tilbage fra rummets vægge. Internettets filterbobler styrer blandt andet hvilken information, som er tilgængelig for os og skaber grobund for selvforstærkende ekkokamre og de bedste forudsætninger for postfaktuelle nyheders fremvækst. Ekkokamre bliver ofte beskrevet som krisens syndebuk og som forskningens modpunkt. Men jeg kan ikke helt undgå at tænke tanken – kan vi selv se os helt fri fra ekkokammerets tvingende tunnel-syn? Er vi ikke med til at skabe disse selvforstærkende polariserende dynamikker?

*

MADELEINE: *Not only avoid "the master's tools" – but rather; how do we create new ones? Where do we find them?* Inför denna anteckning funderar jag på om Trump har fått personifiera "the master"? I de amerikanska seminarierummen kändes det stundtals så. Trump utgör ett konkret hot, inte bara mot människors kroppar utan också mot vetenskapsproduktion. Utvecklingen i USA är dock varken isolerad eller unik. Att Trump

är på deras läppar är inte långsökt; det är deras verklighet. Men vad blir vår gemensamma? Och hur förhåller vi oss till det utan att vi kuvar oss under idén om det enastående USA?

*

HENRIETTA: Väl på plats i Kalifornien slås jag av den starka närvaron av vad som brukar kallas för amerikansk exceptionalism – synen på USA och dess historia som totalt olik andra länder och deras historia – då många av de amerikanska akademikerna vi möter till viss del framstår som besatta av att diskutera den politiska utvecklingen i landet. Vid ett samtal om universitetens ansvar blir en seminariedeltagare förvånad när jag menar att vi i Europa redan har sett den här utvecklingen i länder som Turkiet och Ryssland. Tyst tänker jag på vänner och bekanta som valt att lämna Turkiet för att de fruktar för sina liv. Det är en verklighet vi inte kan bortse från. Vår upptagenhet av och acceptans för den amerikanska exceptionalismen (som exempelvis syns i prioriteringen av nyhetsbevakning i svensk media) har gjort Trump till en symbol för vad som i själva verket är en generell populistisk utveckling, på intet sätt unik för USA. Det gör oss blinda för den typen av förtryck mot minoriteter och fattiga som egentligen bara är klassisk republikansk politik.

*

CHRISTIAN: It's violence. It's a violence on transgender people related to violence and the military industrial complex. On people who are ordered to carry out missions by a person who does not want to protect them. And violence to me, a queer person. The White House LGBT rights page scrubbed from existence the day after Trump's inauguration (Itkowitz 2017).

Erasure as discourse.

*

NICOLE: Vores møder viste os blandt andet, hvor stærke fortællinger er til at krydse grænser på tværs af emner og discipliner. De kan både knytte bånd såvel som skabe grænser. Historier bevæger sig hurtigt – og kan let miste forbindelsen til kilden. De bliver læst uden for deres kontekst og efter andre parametre. Samtidig kan fortællinger også blive fastlåste – for eksempel, når de bliver fanget indenfor det akademiske rums murer.

*

JULES: Våra abstrakta, teoretiska och språkligt väldigt akademiskt färgade diskussioner om kunskapsproduktion är såklart *en* möjlighet att närma sig den komplexa frågeställningen om hur kunskap produceras.

*

NICOLE: Efter vores seminar på Santa Cruz diskuterede vi, hvordan akademisk forskning kunne undslippe det akademiske rum. Ideen om at lave en "*coffee table book*" om kritisk vidensproduktion drøftes. Det uundgåelige spørgsmål sniger sig ind – ville en sådan bog slippe væk fra bordet i den akademiske frokoststue?

*

JULES: Sätten att producera kunskap har tydligen vuxit till oöverskåd- lighet. Hur ska vi hantera detta faktum, som vetenskapspersoner, som människor? Denna fråga genomsyrade diskussionerna under vårt besök i Kalifornien, framför allt vid Science and Justice Research Center i Santa Cruz. Kunskap om hur kunskap (re)produceras är en bas för att kritiskt hantera fakta. Men även denna kunskap behöver spridas. Tan- ken bakom en lättläst bok om kunskapsproduktion var att den skulle kunna delas ut till den läsande allmänheten, skolelever och studenter. Jag undrar dock hur långt vi kan komma med detta, när det inte går att förutsätta att alla människor i ett land har möjlighet att besöka en skola,

att kommunicera med samma språk, för att inte tala om har samma läsfärdigheter.

Ett annat sätt att närma sig frågan om hur kunskap produceras är konsten. I Berkeley såg vi filmen *The Gold Fish Casino*, en queer, satirisk film om laxars migration som arbetade med att ifrågasätta en hel rad normativa föreställningar om människor, djur, genus och de tänkta gränserna däremellan. Det är kanske just i konstens subjektiva upplevelse som chansen till förståelse, kunskapsspridning, motstånd och förändring ligger.

*

DORIS: When I first saw *The Gold Fish Casino* it made me think again about my doctoral thesis on queer strategies in Rock and Pop music, especially the strategy of camp – the queer revolt in style – considering the kitsch aesthetics and the sing-a-long songs in the film. Because of its many underlying radical political messages (“water underground,” environmental politics, border crossings of human-animal species, transpolitics, et cetera), I see it as anarcho-camp. Camp has its origin in gay subculture and provides many ways of subcultural readings. Campy humor has always contained a political critique of norms (as for example gender parody does) and camp as “pop” is easily accessible for audiences, often massproduced, and low cost. Eve Kosofsky-Sedgwick (1990, 156) explored how camp is recognized by others in a text or another kind of art work. She means, that this recognition of something being camp is based on sympathy, a kind of sensibility which is shared between the artist and the audience. Camp-recognition is a feeling of shared values and of a shared community that has positive associations with campness (Leibetseder 2012, 62). Camp is a shared queer sensibility. Camp as a pop medium tells the story of otherwise unheard voices.

*

MADELEINE: *How can people that live far away from water experience water?*

*

JENNIE: Många var kritiska till filmen. Hur skulle någonsin människor kunna förstå eller återberätta en fisks upplevelser? Självt blev jag upplyft av filmens budskap. Kanske blev jag inte klokare på fiskens känsloliv, men en queer slapstick-musikal skapade mer rörelse i mig än vad tabeller och procentsatser om vattenvärden och olika arters utsatt-het skulle lyckas med. Populismens framgångar i USA och Europa beror mycket på den känslomässigt laddade retoriken, som ger utrymme för den ilska och rädsla många känner. Vi kanske ska börja fokusera på hur vetenskapliga resultat och tankegångar kan bli mer lättillgängliga, både intellektuellt och känslomässigt. Bara för att det blir folkligt måste det kanske inte nödvändigtvis bli populistiskt?

*

JULES: I samband med filmen tänkte jag mycket på det där med rätten att berätta. Har vi som människor rätt att antropomorfera djur så att de passar in i vårt logocentriskt präglade sätt att skapa och förstå verkligheten?

*

DORIS: Can the film be read as a species border crossing between human/animal along the lines of Donna Haraway? Or is it a subversive gesture of placing the animal on center stage in the so-called "Anthropocene" (as Cleo Woelfle-Erskine and July Cole explain in their article from 2015)?

*

ANN BROOKS (2002, 110): “There is a fine balance between showing solidarity with oppressed groups and assuming a position where one claims to speak on behalf of that group.”

*

DORIS: Where does the appropriation of someone’s culture, ideas, life take place? Is the anthropomorphisation of animals an appropriation of animal lives? Is Barad’s (2014) article on “Diffracting Diffraction” an appropriation of theories of feminists and queers of color? Is the alt-right appropriating ideas and strategies of the left (truth as constructed, use of “happenings” and performances for alt-right propaganda, use of the word “alternative”)? How can we avoid it?

*

KIM TALLBEAR (2014, 2): “[W]e must soften that boundary erected long ago between those who know and those from whom the raw materials for knowledge production are extracted.”

*

ANN-SOFIE: In Sweden, the indigenous Sámi people was prohibited to speak their own languages for large parts of the 20th century. *Erasure as discourse.*

*

LUDWIG WITTGENSTEIN (2001, §5.6): “The limits of my language mean the limits of my world.”

*

MADELEINE: Mattias Gardell (2015) myntade ”sverigedemokratiska” som ett sätt att närma sig förståelsen för hur ordens betydelse (exempelvis ”invandrare”) förändrats sedan Sverigedemokraterna kontaminerat dominerande narrativ för hur vi pratar om saker. Vilket leder mig till min sista anteckning: *How to speak differently?*

Jag tänker på viljan att berätta som är så fundamental för vårt existerande: människan har alltid ordnat sina erfarenheter i narrativ form. Vilken berättelse kommer ligga närmast verkligheten i det här fallet? Är det våra hundratals fotografier från resan, är det anteckningsböckerna, är det minnena som inte går att återberätta – eller är det denna kollektivt skrivna text?

*

ANN-SOFIE: I am hesitant whether narratives are as central as everyone say they are. Isn't it just Freud all over again? If rights are based on the formulation of culturally intelligible narratives, what happens then to all the different forms of life that cannot (or do not want to) narrate in a way that is recognizable within dominant discourses? Non-human animals, nature, matter, certain bodies, certain experiences... Barad had *one* critical comment after our presentation in Santa Cruz: that I used “quantum physics” as a metaphor.

*

KAREN BARAD (2003, 801): “How did language come to be more trustworthy than matter?”

*

ANN-SOFIE: Perhaps we need to question the very notion of “narrative” as a presupposition for political recognition. What if all quests for knowledge would start with – not an “alternative” narrative, nor a “minority” perspective – but rather a sort of “non-narrative,” fractured,

broken, disrupted, multilingual, non-lingual, silent, subjugated, empty?
With this point of departure, how would the effects of our journey to
the USA be expressed? Maybe something like -----

AUTHORS

ANN-SOFIE LÖNNGREN, associate professor, researcher, Department of Literature, and senior lecturer, Center for Gender Research, Uppsala University

LINN ARESKOUG, PhD, senior lecturer, Department of Education, Uppsala University

MADELEINE ERIKSSON, MA candidate, Center for Gender Research, Uppsala University

CHRISTIAN GULLETTE, PhD candidate, Scandinavian Department, UC Berkeley

REBECKA GÖRANSDOTTER, MA candidate, Department of Literature (Rhetoric), Uppsala University

JULES KIELMANN, PhD candidate, Department of Literature, Uppsala University

DORIS LEIBETSEDER, PhD, researcher, Center for Gender Research, Uppsala University and Vising Scholar, CSTMS (Center for Science, Technology, Medicine and Society), UC Berkeley

CECILIA LUZON, MA candidate, Department of Literature, Uppsala University

HENRIETTA OLSSON, MA candidate, Department of History, Hugo Valentin Centre (Minority Studies), Uppsala University

NICOLE OVESEN, PhD candidate, Centre for Gender Research, Uppsala University

LINDA HAVERTY RUGG, professor, Scandinavian Department, UC Berkeley

JENNIE SJÖDIN, MA candidate, Department of Anthropology, Uppsala University

CAMILLA WALLIN BERGSTRÖM, MA candidate, Department of Literature, Uppsala University

REFERENCES

- Ahmed, Sara. 2007. "A Phenomenology of Whiteness." *Feminist Theory* 8.2:149–68.
- Anderson, Benedict. 1983. *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso.
- Arendt, Hannah. 1973. *Origins of Totalitarianism* [1951]. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Barad, Karen. 2003. "Posthumanist Performativity: Toward an Understanding of How Matter Comes to Matter." *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 28.3:801–31.
- . 2014. "Diffracting Diffractions: Cutting Together-Apart." *Parallax* 20.3:168–87.
- Braidotti, Rosi. 2002. *Metamorphoses: Towards a Materialist Theory of Becoming*. Cambridge: Polity.
- Brooks, Ann. 2002. *Postfeminisms: Feminism, Cultural Theory, and Cultural Forms*. London: Routledge.
- Delmi. 2017. "Invandring i medierna: Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010–2015?" Rapport nr 6.
- Foucault, Michel. 1980. "Body/Power" [1972]. In *Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings 1972–1977*, edited by Colin Gordon. New York: Vintage Books.
- Galison, Peter. 1999. "Trading Zone: Coordinating Action and Belief." In *The Science Studies Reader*, edited by Mario Biagioli, 137–60. London: Routledge.
- Gardell, Mattias. 2015. *Raskrigaren: Seriemördaren Peter Mangs*. Stockholm: Leopard.
- Haraway, Donna. 2013. "Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective" [1988]. In *Feminist Theory Reader: Global and Local Perspectives*, edited by Carole R. McCann and Kim Seung-Kyung, 412–24. New York: Routledge.
- Itkowitz, Colby. 2017. "LGBT Rights Page Disappears from White House Web Site." *Washington Post*, January 20. https://www.washingtonpost.com/local/2017/live-updates/politics/live-coverage-of-trumps-inauguration/lgbt-rights-page-disappears-from-white-house-web-site/?utm_term=.c758fo35d36b.
- Leibetseder, Doris. 2012. *Queer Tracks: Subversive Strategies in Rock and Pop Music*. Ashgate: Farnham.
- Sedgwick, Eve Kosofsky. 1990. *Epistemology of the Closet*. Berkeley: University of California Press.
- Skeggs, Beverley. 2004. *Class, Self, Culture*. London: Routledge.
- Spivak, Gayatri Chakravorty. 2012. "A Borderless World" (film). Lecture at University of Arizona, Tucson, January 19. https://www.youtube.com/watch?v=E3LYRYR_XA.
- Stolberg, Sheryl Gay. 2017. "Many Politicians Lie: But Trump Has Elevated the Art of Fabrication." *New York Times*, August 7. <https://www.nytimes.com/2017/08/07/us/politics/lies-trump-obama-mislead.html>.

- Tallbear, Kim. 2014. "Standing with and Speaking As Faith: A Feminist-Indigenous Approach to Inquiry." *Journal of Research Practice* 10.2:1–7.
- Titley, Gavan. 2017. "Swedens of the Mind." Wildcat Dispatches for Dangerous Times (blog). <http://wildcatdispatches.org/2017/02/21/gavan-titley-in-trumps-sweden-or-malmo-switzerland/> (accessed 2017-09-20).
- Truedson, Lars. 2017. "Läsarna misstror mediernas rapportering om invandring." *Dagens Nyheter*, 29 maj.
- Wittgenstein, Ludwig. 2001. *Tractatus Logico-Philosophicus* [1921]. London: Routledge.
- Woelfle-Erskine, Cleo, and July Cole. 2015. "Transfiguring the Anthropocene: Stochastic Reimaginings of Human-Beaver Worlds." *Transgender Studies Quarterly* 2.2:297–316.
- Åsheden, Ann-Marie. 2017. "Mediernas motpropaganda bakom misstroendet." *Dagens Nyheter*, 31 maj.